

**Tytuł:** Powiększenie gruczołów piersiowych u dzieci i młodzieży ? przyczyny i diagnostyka / Thelarche in children and adolescents ? causes and diagnosis

**Słowa kluczowe:** DIAGNOSTYKA ETIOPATOGENEZA OBJAWY PRZEDWCZESNE  
POWIĘKSZENIE GRUCZOŁÓW PIERSIOWYCH

**Keywords:** DIAGNOSIS ETIOPATHOGENESIS SYMPTOMS PRECOCIOUS THELARCHE

**Autorzy:**

Ewa Krajewska-Siuda - Wydział Nauk o Zdrowiu, Małopolska Wyższa Szkoła im. J. Dietla w Krakowie

**Streszczenie:**

Powiększenie gruczołów piersiowych u dzieci budzi zrozumiałą niepokój rodziców. Przedwczesne dojrzewanie płciowe jest definiowane jako pojawienie się wczesnych zmian pokwitaniowych u dziewcząt poniżej 8. roku życia. Istnieje jego dwie główne postaci: postać zależna od gonadotropin (tzw. ośrodkowe przedwczesne dojrzewanie płciowe) oraz postać niezależna od gonadotropin, charakteryzująca się zwiększoną produkcją steroidów płciowych, której nie towarzyszy zwiększona aktywacja podwzgórza i przysadki. Brak przyspieszenia tempa wzrostu u dziewcząt z izolowanym powiększeniem gruczołów piersiowych świadczy o łagodnym wariantcie dojrzewania i wymaga jedynie okresowej kontroli.

W niniejszej pracy omówiono etiopatogenezę, obraz kliniczny oraz diagnostykę powiększenia gruczołów piersiowych.

**Abstract:**

Mammary glands enlargement in children always arouse anxiety in their parents. The term precocious puberty is defined as the appearance of secondary sex characteristics before the age of 8 in girls. There are two major forms of premature sexual maturation: gonadotrophin-dependent (central precocious puberty) and gonadotrophin-independent precocious puberty, which is characterized by increased production of sex steroids with the absence of reactivation of the hypothalamic-pituitary axis. Girls with precocious thelarche without growth acceleration present the benign variant of puberty and need clinical follow up only. We review the etiopathogenesis, clinical course, and diagnosis various disorders causing thelarche and gynecomastia.